

122^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

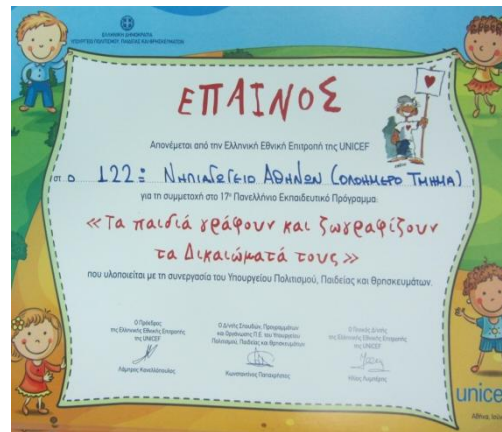
(ολοήμερο τμήμα)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

<< Δικαιώματα του παιδιού -Φιλαναγνωσία>>

Εκπόνηση από Νοέμβριο 2014 – Ιούνιο 2015 από τις νηπιαγωγούς

ΚΑΡΑΜΠΟΥΛΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ – ΝΤΕΛΛΑ ΌΛΓΑ

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2014 - 2015

Αφόρμηση

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε με τις νηπιαγωγούς και την ομάδα 24 νηπίων του ολοήμερου τμήματος του 122^{ου} Νηπιαγωγείου το σχολικό έτος 2014-2015.

Είναι το δεύτερο Πρόγραμμα που σχεδιάστηκε και οι δραστηριότητες θα αρχίσουν να υλοποιούνται από τις 20 Νοεμβρίου και εντεύθεν με συστηματικότερη ενασχόληση από το τέλος Ιανουαρίου εφόσον βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη το πρόγραμμα ΑΥ <<Δοντάκια γερά και αστραφτερά – Φιλαναγνωσία >> που υλοποιείται μεθοδολογικά με τη Συστημική Μέθοδο του Παρατηρητή.

Η ενασχόληση με τα δικαιώματα του παιδιού προέκυψε όταν στην αρχή του σχολικού έτους (αρχές Οκτωβρίου) μια οικογένεια Ρομά με το αγροτικό αυτοκίνητο στάθμευαν για μια περίπου εβδομάδα έξω από το Νηπιαγωγείο για τρεις τέσσερις ώρες καθημερινά (κάτι που δεν είναι καθόλου σύνηθες στην Άνω Κυψέλη) και τα παιδιά τους έβγαιναν ξυπόλητα έξω από το αυτοκίνητο και έτρεχαν πάνω κάτω στο δρόμο.

Την πρώτη μέρα τα νήπια σκαρφαλωμένα στην πόρτα της εισόδου κατά το διάλειμμα έπιασαν την κουβέντα μαζί τους και όταν επιστρέψαμε στην τάξη αλλάξαμε όλη τη σχεδιασμένη ροή του προγράμματος γιατί επέμεναν να συζητήσουμε <<γιατί δεν φορούσαν παπουτσάκια, εάν τα πονούσαν τα πόδια τους εάν έχουν φαγητό να φάνε, εάν τα δόντια τους είναι χαλασμένα που είναι φτωχά, γιατί δεν τα παίρνουμε εμείς σχολείο, γιατί δε μαζεύουμε λεφτά να τους δώσουμε κλπ>> .

Η παρουσία τους δημιούργησε ερωτήματα και ανησυχία στις νηπιαγωγούς για το σκοπό αυτής της ξαφνικής εμφάνισης όμως για τα παιδιά ήταν μια πρόκληση-πρόσκληση. Αποφασίσαμε να το δούμε σαν ευκαιρία να μιλήσουμε για τα παιδιά του κόσμου, για τους ανθρώπους που είναι <<διαφορετικοί από εμάς>> και τι χρειάζονται για να είναι υγιή και ευτυχισμένα. Θέσαμε το ζήτημα στην ολομέλεια των νηπίων εάν θέλουμε να μάθουμε και να ασχοληθούμε με τα παιδιά που ζουν στη γη, τις συνθήκες που ζουν και πως θα έπρεπε να ζει το κάθε παιδί και :

- Τα νήπια ανταποκρίθηκαν πολύ θετικά στο σύνολό τους (ψήφισαν όλα ναι)
- Ζητήθηκε η συνεργασία των γονέων των νηπίων και ανταποκρίθηκαν όλοι
- Ζητήθηκε η συνεργασία των Γ2 , Ε1 ΣΤ1 τμημάτων του Δημοτικού Σχολείου
- Ζητήσαμε τη συνεργασία διάφορων φορέων που θα μας βοηθήσουν στην υλοποίηση.

Έχοντας δεδομένη τη συνεργασία από τους προαναφερθέντες και λαμβάνοντας υπόψη ότι φέτος έχουμε μεγάλο αριθμό άνεργων γονέων και εγνωσμένη οικονομική δυσπραγία σε αρκούντως ικανό αριθμό νηπίων αποφασίσαμε να κάνουμε σαφές στους γονείς ότι κατά τη διάρκεια του προγράμματος δεν θα αγοράσει κανείς υλικό και μόνο όσοι έχουν υπολογιστή, εκτυπωτή, βιβλία , και τη δυνατότητα να τυπώσουν θα τυπώσουν ή θα φέρουν πληροφοριακό ή άλλο υλικό εάν χρειαστεί στο μέτρο του εφικτού.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Με βάση τα παραπάνω αποφασίσαμε να ακολουθήσουμε τη μέθοδο της Συστημικής του Παρατηρητή σχεδιασμένη σε τέσσερις φάσεις. Θα χρησιμοποιήσουμε ως εργαλείο τα τεχνήματα- χαρτόνια εργασίας που προσιδιάζουν καλύτερα στην ηλικία των 5-6 ετών αφού όμως πρώτα γνωρίσουμε τι και ποια είναι τα δικαιώματά μας, θα χρησιμοποιηθούν ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις, μελέτη πεδίου, εικαστικές τέχνες πιθανότατα να έρθουν σε επαφή με τη μορφή τέχνης *arte povera*.

Οι δραστηριότητες θα υλοποιούν τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος και θα πραγματοποιούνται κατά βάση από ομάδες νηπίων και στην ολομέλεια και κατά περίπτωση ατομικά.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Να εργάζονται σε ομάδες αρμονικά και με υπευθυνότητα για να επιτύχουν τον κοινό στόχο της ολοκλήρωσης του προγράμματος και να εμπεδώσουν την αξία της ομαδικής εργασίας και της από κοινού επίτευξης του στόχου.

Να γνωρίσουν ανθρώπους που ζουν στη γη, τον τρόπο ζωής τους, τις συνήθειές τους, τις διατροφικές τους συνήθειες, τον πολιτισμό και τα προϊόντα του πολιτισμού τους.

Να γνωρίσουν και να συνειδητοποιήσουν ότι παρά τις διαφορές τους οι άνθρωποι έχουν τις ίδιες ανάγκες και χρειάζονται τα ίδια πράγματα για να μπορούν να επιβιώσουν και να ζήσουν με αξιοπρέπεια.

Να γνωρίσουν τα παιδιά που ζουν σε διαφορετικές περιοχές της γης, τον τρόπο ζωής που είναι ο τρόπος ζωής των οικογενειών και της χώρας τους να συνειδητοποιήσουν τις ανάγκες τους και να προβληματιστούν αν όλα τα παιδιά απολαμβάνουν τα δικαιώματα που έχουν.

Να συνειδητοποιήσουμε αν κάθε επιθυμία μας αποτελεί δικαίωμα.

Να ζητούμε να σέβονται οι άλλοι μικροί και μεγάλοι τα δικαιώματά μας.

Να μάθουμε να σεβόμαστε και να προστατεύουμε και εμείς τα δικαιώματα των άλλων.

Να γνωρίσουμε την έννοια των προσφύγων να μάθουμε τα δικαιώματά τους και τις ιδιαίτερες ανάγκες που έχουν αυτά τα παιδιά και να ευαισθητοποιηθούν να αντιμετωπίζουν με σεβασμό τις δραματικές συνθήκες της ζωής τους.

Να εξοικειωθούν με βασικές ερευνητικές διαδικασίες όπως η φωτογράφιση, η βιντεοσκόπηση, τα ερωτηματολόγια κ λ π

Να βιώσουν όλες τις μορφές της τέχνης ως μέσα έκφρασης και επικοινωνίας της ομάδας.

Να φτιάξουν ένα ομαδικό έργο για τη UNICEF συμμετέχοντας στο πρόγραμμα <<Σχολεία Υπερασπιστές των παιδιών >> και ομαδικό κολλάζ συμμετέχοντας στο διαγωνισμό: <<Τα δικαιώματα των παιδιών>>.

Να έρθουν σε επαφή με τη μορφή καλλιτεχνικής έκφρασης <<arte povera>> εμπλουτίζοντας τις δυνατότητες της καλλιτεχνικής τους δημιουργίας.

Να βιώσουν το <<άνοιγμα στην κοινωνία>> νιώθοντας ικανοποίηση ότι συμμετέχουν σε μια κοινή προσπάθεια με τους γονείς τους, το νηπιαγωγείο, μαθητές του Δημοτικού Σχολείου,, καθώς και την ευαισθητοποίηση και άλλων ανθρώπων με την αφίσα και την κοινοποίηση των δράσεών τους.

Να παρουσιάσουν το πρόγραμμα στους γονείς και τους φίλους τους και να νιώσουν ικανοποίηση από την επιβράβευση της προσπάθειάς τους και την αίσθηση ότι τα μηνύματα είχαν πολλούς αποδέκτες.

Να συνειδητοποιήσουν την αλληλεπίδραση του περιβάλλοντος με την ύπαρξη και τις δραστηριότητες των ανθρώπων και την αναπόσπαστη σχέση που υπάρχει μεταξύ τους καθώς και τη δυνατότητα πολλών διαφορετικών επιλογών που μπορεί να οδηγήσουν σε άλλα αποτελέσματα.

Να εξοικειωθούν με πρακτικές που ευνοούν την ομαδική δράση, τον εθελοντισμό, και κάθε άλλη πρακτική που έχει στόχο την γνωριμία μέσω της ενασχόλησής με τους άλλους, τις συνήθειες και τον πολιτισμό τους

Να αποκτήσουν κριτική και δημιουργική σκέψη απέναντι σε περιβαλλοντικά ζητήματα και την πεποίθηση ότι μας αφορούν όλους υιοθετώντας θετικές στάσεις.

Να αισθανθούν ενεργοί πολίτες που ασχολούνται με ένα περιβαλλοντικό θέμα σφαιρικά και έχουν τη δυνατότητα παρεμβάσεων σε αυτό.

Να βιώσουν ότι μπορούμε να αλλάξουμε στάση και άποψη όταν πειστούμε γι αυτό και να είμαστε ανοιχτοί στο να ακούμε διαφορετικές γνώμες και απόψεις ακόμη και όταν μπορεί να διαφωνούμε με αυτές.

ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

(Δραστηριότητες που προηγήθηκαν)

Η πρώτη δραστηριότητα ήταν η συζήτηση σε ολομέλεια που προκλήθηκε από τη στάθμευση της οικογένειας των Ρομά έξω από το σχολείο με βασικό άξονα τι νομίζουμε πως χρειάζονται αυτά τα παιδιά για να είναι χαρούμενα στη ζωή τους.

Τα νήπια έδωσαν τις αναμενόμενες απαντήσεις (φαγητό, ρούχα, παπούτσια κλπ). Όταν όμως διαπιστώσαμε ότι τα παιδιά αυτά δεν είχαν καινούρια ρούχα δεν φορούσαν καν παπούτσια όμως φαίνονταν χαρούμενα και έπαιζαν με τρεχαλητά και γέλια πάνω –κάτω στο δρόμο τότε τι πραγματικά χρειαζόμαστε για να είμαστε καλά;

Μας αρκεί μόνο το φαγητό και τα ρούχα; (γλώσσα, μελέτη περιβάλλοντος)

Στις 20 Νοεμβρίου μιλάμε με τα παιδιά για τον παγκόσμιο εορτασμό της ημέρας των Δικαιωμάτων του παιδιού, και κολλάμε σε ένα χαρτόνι τα δικαιώματα των παιδιών. Η έννοια δικαίωμα όμως δεν έχει σαφές περιεχόμενο αφού τα νήπια πιστεύουν ότι δικαίωμα είναι αυτό που χρειαζόμαστε κάθε φορά.(πολλά παιχνίδια, πολλά ρούχα, πολλές βόλτες, να πάμε μπαλέτο, παιδική χαρά κλπ). Στο ερώτημα << πόσα παιδιά Ρομά ή πόσα αγόρια τα ενδιαφέρει να πάνε μπαλέτο;>> << παιδιά που ζουν στην έρημο τα ενδιαφέρει να φορούν τα ρούχα που φοράμε εμείς;>> << παιδιά που στη χώρα τους γίνεται πόλεμος σκέφτονται το απόγευμα να πάνε στην παιδική χαρά;>> τα νήπια προβληματίζονται.

Αποφασίσαμε να δούμε πρώτα την έννοια της διαφορετικότητας, του διαφορετικού τρόπου ζωής που έχουν τα παιδιά σε όλο τον κόσμο και στη συνέχεια να γνωρίσουμε τα δικαιώματά τους, να τα ξεχωρίσουμε από τα ατελείωτα <<θέλω>> να μιλήσουμε για τα δικά μας δικαιώματα και αν τα απολαμβάνουμε στη χώρα μας να συζητήσουμε για τις υποχρεώσεις μας και τις υποχρεώσεις της χώρας μας. (γλώσσα, μαθηματικά, μελέτη περιβάλλοντος κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες)

Με αφορμή την έλευση του αποκριάτικου καρναβαλιού στο τέλος Ιανουαρίου και τις

συζητήσεις των παιδιών για τις στολές που θα φορέσουν βρήκαμε αφορμή να διαχωρίσουμε το φολκλόρ στοιχείο της ενδυμασίας των λαών από τις πραγματικές συνθήκες της ζωής τους. Τέθηκε το θέμα εάν θέλουν να δούμε και να μάθουμε για τους Ινδιάνους και τα παιδιά τους, πού και πως ζουν σήμερα, τα παιδιά και τις οικογένειές τους που ζουν στη έρημο, στην Ανταρκτική και σε διάφορες χώρες του κόσμου.

Τα νήπια έφεραν βιβλία και ψάξαμε και στη βιβλιοθήκη του σχολείου να βρούμε όσα βιβλία αναφέρονται στη ζωή και τις συνήθειες των παιδιών του κόσμου και τα διαβάσαμε.(μελέτη περιβάλλοντος, γλώσσα).

Φτιάξαμε μακέτα Ινδιάνικου χωριού και τα νήπια μοιράστηκαν ρόλους παίζοντας με τις φιγούρες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχαν οι διάλογοι του Ινδιάνου με τον λευκό έμπορο δερμάτων που επισκεπτόταν το χωριό. Τελικά είναι

εύκολο διαφορετικοί άνθρωποι με διαφορετικές συνήθειες να συνεννοηθούν....(μελέτη περιβάλλοντος, γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες)

Βρήκαμε εικόνες παιδιών και των οικογενειών τους από διάφορα μέρη του κόσμου και τα νήπια έδειχναν έκπληξη, ενθουσιασμό αλλά και λύπη και συμπάθεια για τις συνθήκες ζωής των άλλων παιδιών : για τα διαφορετικά σπίτια ή την έλλειψή τους, τα ρούχα, τα φαγητά, τις γιορτές, τις συνθήκες πολέμου και φτώχειας, τις θρησκείες των παιδιών. (μελέτη περιβάλλοντος, γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες)

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ : ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΑΣ

Τα νήπια σε ομάδες διαλέγουν από μια οικογένεια παιδιού την παρατηρούν συζητούν γι αυτή, σχολιάζουν τι τους φάνηκε ενδιαφέρον σε τι μοιάζει με μια οικογένεια που ζει εδώ, σε τι είναι διαφορετική κλπ. Στο τέλος των συζητήσεων παρουσιάζουν τα παιδιά και τις οικογένειές τους στην ολομέλεια και μας μιλούν για τις υποθέσεις που έκαναν γι αυτά (μαθηματικά, μελέτη περιβάλλοντος, γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες)

Τα νήπια ομαδοποιούν τις κατοικίες των παιδιών, τις οικογένειες, τα σπίτια, τον τρόπο διασκέδασης, τις θρησκείες τους και τα αναρτήσαμε συνολικά στο χώρο εκδηλώσεων του Νηπιαγωγείου .(μαθηματικά)

Χρησιμοποιήσαμε τα cd που μας έστειλαν η UNICEF και η Actionaid και είδαμε με τη βοήθεια του προβολέα παιδιά από όλο τον κόσμο να περιγράφουν τη ζωή και τα όνειρά τους για το μέλλον. Τα νήπια συζητούν σε ομάδες τις ιστορίες που είδαν συγκρίνοντας με τη δική τους ζωή. Στη συνέχεια σε ολομέλεια υπαγόρευαν και γράψαμε στον πίνακα ποιες πιστεύουν ότι είναι οι βασικότερες ανάγκες των παιδιών , αυτά δηλ τα πράγματα που εάν δεν έχουν δεν μπορούν να ζήσουν καλά.(γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες).

Σε ολομέλεια διαβάζουμε ένα εικονογραφημένο βιβλιαράκι από το συνήγορο του παιδιού και διαπιστώνουμε ότι αυτά που θεώρησαν σημαντικά για τη ζωή ενός παιδιού είναι και τα δικαιώματα των παιδιών που υπερασπίζεται ο θεσμός αυτός. Στη συνέχεια τα παιδιά κόβουν τις εικόνες αυτές για να τις χρησιμοποιήσουμε. (γλώσσα)

Με τα νήπια σε ολομέλεια βλέπουμε τα βίντεο (κινούμενα σχέδια) της unicef που αναφέρονται στα δικαιώματα των παιδιών και αφού τα σχολιάζουμε συζητάμε για τα συναισθήματα και τις σκέψεις που μας διακίνησαν. Έπειτα κάθε παιδί παίρνοντας αφορμή από τα βίντεο αναφέρει στην ολομέλεια ποιο

από τα βίντεο του φέρνει στο μυαλό εικόνες που είδε ή άκουσε. (γλώσσα, κοινωνικό – συναισθηματικές δεξιότητες).

Οι μαθητές της ΣΤ τάξης κατασκευάζουν και μας χαρίζουν τέσσερα χάρτινα σπίτια που είναι αντίγραφα σπιτιών από τέσσερα διαφορετικά μέρη του κόσμου και συνοδεύονται από τις φωτογραφίες των παιδιών-κατοίκων που μένουν μέσα σε αυτά. Κάθε τρισδιάστατο σπίτι με τη φωτογραφία του παιδιού που κατοικεί σε αυτό είναι κολλημένο σε μια βάση φελιζόλ. Το υλικό είναι από τη unicef . Γράφουν τα δικαιώματα των παιδιών σε τέσσερα χαρτόνια δημιουργώντας τις τέσσερις ομάδες δικαιωμάτων όπως τα έχουν διδαχθεί στην Ε τάξη. Τα παρουσιάζουν στα νήπια τα οποία στη συνέχεια σε τέσσερις ομάδες συζητούν για τα δικαιώματα των παιδιών παρατηρώντας τις εικόνες και παίζοντας με τα σπίτια. Στο τέλος τα νήπια αποφασίζουν κάθε χαρτόνι να το τοποθετηθεί κοντά σε ένα σπίτι. Έτσι το παιδί- κάτοικος του σπιτιού γίνεται ο θεματοφύλακας μιας ομάδας των δικαιωμάτων (τέχνες, μαθηματικά, γλώσσα, κοινωνικό – συναισθηματικές δεξιότητες).

Επισκεπτόμαστε το Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης και παρακολουθούμε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα << Τα δικαιώματα των παιδιών μέσα από την τέχνη.>>

Τα παιδιά συζητούν με την υπεύθυνη του προγράμματος και μέσα από διάφορα παιχνίδια και από την παρατήρηση των πινάκων που έχουν φιλοτεχνηθεί από παιδιά ενημερώνονται και ξεκαθαρίζουν το περιεχόμενο της έννοιας <<δικαίωμα>>. Επίσης έχουν την ευκαιρία να δουν σύμβολα παγκόσμιων οργανώσεων ορισμένα από τα οποία γνωρίζουν ήδη από την εκπόνηση άλλου προγράμματος που η έναρξή του προηγήθηκε χρονικά. Τέλος σε ένα φύλλο χαρτονιού ζωγραφίζουν καθισμένα σε παρεούλες στα τραπέζια τον εαυτό τους ή ένα φίλο τους που απολαμβάνει όποιο δικαίωμα θέλουν. Όταν επιστρέφουμε στο Νηπιαγωγείο κάθε παιδί παρουσιάζει τη ζωγραφιά του στην ολομέλεια και τέλος ενώνουμε όλες μαζί και τα δένουμε σε βιβλίο.(τέχνες, μαθηματικά, γλώσσα, κοινωνικό-συναισθηματικές δεξιότητες).

Οι υπεύθυνες του Μουσείου μας χαρίζουν ένα βιβλίο με φωτογραφίες που απεικονίζει τις ζωγραφίες που έχουν φιλοτεχνήσει παιδιά και εκτίθενται στο Μουσείο. Τις βλέπουμε ξανά με τα νήπια και τα παιδιά αποφασίζουν να τις κόψουν. Στη συνέχεια τις ομαδοποιούμε και τις κολλάμε σε φύλλα χαρτιού Α4. Έτσι δημιουργούνται τέσσερα βιβλία, στα οποία βάζουμε ένα χρωματιστό κανσόν χαρτόνι για εξώφυλλο και τα τοποθετούμε στη βιβλιοθήκη της τάξης μας. (τέχνες, μαθηματικά, γλώσσα)

Τα παιδιά φτιάχνουν βιβλία με συνεργασία μεταξύ τους ζωγραφίζοντας σελίδες Α4 και τα ενώνουν βάζοντας τη μια πίσω από την άλλη. Προσθέτουν εξώφυλλο και οπισθόφυλλο και την παρουσιάζουν στους συμμαθητές τους στην ολομέλεια.(τέχνες, δημιουργικότητα, γλώσσα, μεταγνωστικές δεξιότητες)

Αποφασίζουμε να αφιερώσουμε μια μέρα σε κάθε ένα από τα δικαιώματα των παιδιών για να συζητήσουν τα παιδιά τις εμπειρίες τους να το κατανοήσουν μέσα από τη ματιά των άλλων, να το διαχωρίσουμε από την

επιθυμία και να καταλάβουμε την αντίστοιχη υποχρέωση που απορρέει από αυτό όσον αφορά το σύνολο και το άτομο.

Στο δικαίωμα στην ταυτότητα: τα παιδιά σε ομάδες μιλούν για τον εαυτό τους, το όνομά τους, την καταγωγή τους, την υποχρέωση όλων να σέβονται το όνομα των άλλων και να μην το αλλάζουν χωρίς τη συγκατάθεση τους. Στο τέλος κάθονται στα τραπέζια και κάθε παιδί σε μισό χαρτί A4 στο οποίο επάνω υπάρχει κολλημένη η φωτογραφία του και αναγράφεται η εθνικότητά του, γράφει το όνομά του. Τα φύλλα αυτά τα βλέπουν τα νήπια που κάθονται στη ίδια παρέα αλλά στη συνέχεια και όλα τα υπόλοιπα καθώς σχολιάζουν και συγκρίνουν τις ταυτότητές τους. (γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες)

Στο δικαίωμα στην οικογένεια: (στέγη, τροφή και φροντίδα που έχει συζητηθεί ξανά στην αρχή του έτους) θυμίζουμε τους διαφορετικούς τύπους οικογένειας και στεκόμαστε στη φροντίδα και την αγάπη μεταξύ των μελών που απαρτίζουν μια οικογένεια.

Τα νήπια αφού συζητήσουν μεταξύ τους για την οικογένειά τους αποφασίζουν στην ολομέλεια ποιοι θέλουν να γίνουν μέλη μιας πολυμελούς οικογένειας και να μας παρουσιάσουν στιγμές της καθημερινότητάς τους. Η οικογένεια αποσύρεται για λίγο ορίζει τα μέλη της και τους ρόλους και παρουσιάζει ένα εικοσιτετράωρο στην ολομέλεια.

Τέλος τα νήπια στα τραπέζια με τις ομάδες τους ζωγραφίζουν σε μισό A4 την οικογένειά τους σε μια όμορφη στιγμή, την παρουσιάζουν στην ομάδα τους και σχολιάζουν και τις υπόλοιπες των συμμαθητών τους. Η παρουσία της νηπιαγωγού σε αυτή τη φάση είναι αισθητή λόγω της λεπτότητας του θέματος, η διαχείριση όμως από τα παιδιά, ήταν τέτοια που δε χρειάστηκε παρέμβαση. (γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες).

Στο δικαίωμα στο σχολείο: τα νήπια συζητούν βλέποντας εικόνες σχολείων, μαθητών και των δασκάλων τους όπως και φωτογραφίες του δικού μας σχολείου με νήπια προηγούμενων ετών αλλά και δικές τους φωτογραφίες από την καθημερινότητά μας.

Συζητούν τι τους αρέσει να κάνουν στο σχολείο, ποιες είναι οι αγαπημένες τους δραστηριότητες. Στη συνέχεια αποφασίζουν ποια θέλουν να υποδυθούν ρόλο δάσκαλου και ποια μαθητή ζωντανεύοντας στιγμές της καθημερινότητάς τους στο σχολείο.

Επίσης όταν προτείνουν να παίζουμε συχνά αυτό το παιχνίδι (που ήδη το παίζουν στις ελεύθερες δραστηριότητες όπως και τους ρόλους της οικογένειας) μας δίνουν ιδέα για την οργάνωση της καλοκαιρινής γιορτής. Τέλος τα νήπια στα τραπέζια με τις ομάδες τους ζωγραφίζουν σε μισό A4 το τι τους αρέσει να κάνουν στο σχολείο. (γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες).

Στο δικαίωμα στην υγεία: συζητούν σε ομάδες τις εμπειρίες τους από στιγμές που πήγαν στο γιατρό, και στη ολομέλεια αναφέρουν όσα γεγονότα θεωρούν σημαντικά, παίζουν σε ζευγάρια ρόλο ασθενή και γιατρού, επισκέπτονται το οδοντιατρείο και το φαρμακείο που δημιουργήσαμε στην τάξη για την υλοποίηση άλλου προγράμματος που δουλεύουμε παράλληλα. Τέλος τα νήπια στα τραπέζια με τις ομάδες τους ζωγραφίζουν σε μισό A4 ένα

Νοσοκομείο ή ένα ιατρείο που επισκέφθηκαν και τους ασθενείς, τους γιατρούς κλπ (γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες).

Στο δικαίωμα της ελευθερίας της γνώμης: Παίζουμε ένα παιχνίδι στο οποίο όλοι σε κύκλο λέμε συνοπτικά τη γνώμη μας πάνω σε μια πρόταση που εξέφρασε η νηπιαγωγός εκτός από ορισμένα παιδιά που τα προσπερνάμε με την οδηγία <<εσύ δεν θα μας πεις τη γνώμη σου τώρα>>. Στο τέλος του παιχνιδιού ρωτάμε τα παιδιά αυτά πώς αισθάνθηκαν όταν παρακάμψαμε τη σειρά τους και τα υπόλοιπα πώς νομίζουν ότι αισθάνθηκαν οι συμμαθητές τους όταν τους αφαιρέθηκε το δικαίωμα να πουν τις σκέψεις και τη γνώμη τους. Τα νήπια που δεν τους δόθηκε το δικαίωμα να μιλήσουν έχουν την ευκαιρία να μιλήσουν στο τέλος και αφού έχουν εκφραστεί για τα συναισθήματα που ένιωσαν με τον αποκλεισμό. Τέλος τα νήπια στα τραπέζια με τις ομάδες τους σε μισό Α4 ζωγραφίζουν το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης της γνώμης τους. (γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες).

Στο δικαίωμα της ενημέρωσης και αναζήτησης πληροφοριών συζητάμε με τα παιδιά τι είδους πληροφορίες χρειάζονται στην καθημερινότητά τους από πού τις αναζητούν. Καταγράφουμε τις απαντήσεις τους και συνεχίζουμε με το ερώτημα εάν σε μια δημόσια υπηρεσία όπως είναι το σχολείο μπορούν να αναζητήσουν πληροφορίες για τον εαυτό τους ή συγγενείς τους, τι είδους πληροφορίες και που μπορεί να τις αναζητήσουν.

Στη συνέχεια ξεναγούμε τα νήπια στο γραφείο του σχολείου που φυλάσσονται τα έγγραφα και βλέπουν το φάκελο των φετινών εγγραφών με τα χαρτιά που κατέθεσαν οι γονείς τους για να φοιτήσουν στο Νηπιαγωγείο αλλά και τους φακέλους των εγγραφών των προηγούμενων ετών τα βιβλία του Νηπιαγωγείου που καταγράφεται η παρουσία του, το βιβλίο Μητρώου τους, και το Σχολικής Ζωής. Τα παιδιά ενημερώνονται και κατανοούν ότι στο σχολείο ο,τι αφορά τους μαθητές τις δραστηριότητες που γίνονται και τα υλικά του σχολείου καταγράφονται και εάν κάποιος ζητήσει πληροφορίες για τον εαυτό του μπορεί να πάρει απάντηση. (Το ίδιο συμβαίνει και εάν πάμε στην Εφορία και στη ΔΕΗ και ζητήσουμε ένα τεράστιο λογαριασμό πχ οφείλουν να μας ενημερώσουν)

Στη συνέχεια καλούμε τους μαθητές της Γ2 τάξης του Δημοτικού Σχολείου για να παίξουμε μαζί τους το δικαίωμα της αναζήτησης πληροφοριών από δημόσια υπηρεσία. Έχουμε συνεννοηθεί με τους γονείς τεσσάρων μαθητών της Γ2 τάξης να μας φέρουν το φάκελο που είχαν πάρει στο τέλος του έτους όταν είχαν αποφοιτήσει από το Νηπιαγωγείο με τις κατασκευές, τα φύλλα εργασίας γλώσσας, μαθηματικών, μελέτης περιβάλλοντος, και τις ζωγραφιές και να μην ενημερώσουν τα παιδιά τους για αυτό.

Οι μαθητές έρχονται συνοδευόμενοι από το δάσκαλό τους.

Βλέπουμε πρώτα εικόνες από αρχεία δημοσίων υπηρεσιών. Στη συνέχεια ρωτάμε τα παιδιά του δημοτικού πως θα έπειθαν ένα φίλο τους ότι φοίτησαν στο 122^ο Νηπιαγωγείο και όχι σε ένα άλλο. Ακολουθούν διάφορες απαντήσεις μεταξύ των οποίων και η απάντηση <<εδώ μας έγραψαν οι γονείς μας.>> Στη συνέχεια οι μαθητές ξεναγούνται στο γραφείο που σε αδρές γραμμές τους παρουσιάζονται κάποια από τα βιβλία καθώς και ο φάκελος των εγγραφών της χρονιάς που φοίτησαν στο Νηπιαγωγείο.

Επιστρέφοντας στην αίθουσα εκδηλώσεων οι μαθητές του Δημοτικού μαζί με τα νήπια παίζουν το παιχνίδι <<μάντεψε ποιος - ποια>>.

Στον πίνακα είναι ζωγραφισμένα τα περιγράμματα τεσσάρων μαθητών με ένα ερωτηματικό για την ταυτότητά τους. Για να ανακαλύψουν ποιος μαθητής βρίσκεται στο κάθε περίγραμμα (στο καθένα από τα οποία θα καρφισωθούν 7 εργασίες του μαθητή από τη χρονιά που φοιτούσε στο Νηπιαγωγείο) θα πρέπει να βρουν 7 φάκελους οι οποίοι έχουν στο εξώφυλλό τους : τον αριθμό σειράς, υποσειράς και τον αριθμό τους.

Οι φάκελοι βρίσκονται στην κουζίνα στην αίθουσα, στο γραφείο και στην αίθουσα εκδηλώσεων. Οι μαθητές παίζουν σε ομάδες (δύο μαθητές της Γ τάξης μαζί με δύο νήπια).

Το παιχνίδι ξεκινά όταν ένας μαθητής διαβάζει τις οδηγίες και δείχνει στα υπόλοιπα παιδιά, εκτός από τις οδηγίες για το πού θα ψάξουν τους φάκελους, την πρώτη καρτέλα με τα στοιχεία του πρώτου φάκελου.

Η πρώτη ομάδα ψάχνει να βρει το φάκελο που στο εξωτερικό του αναγράφονται τα ίδια γράμματα και αριθμοί με αυτά της καρτέλας. Όταν ταυτοποιούν το φάκελο και τον ανοίγουν βρίσκουν στο εσωτερικό του τέσσερις χειροτεχνίες που κατασκεύασαν οι μαθητές των οποίων τα περιγράμματα είναι ζωγραφισμένα στον πίνακα. Επίσης ο φάκελος περιέχει και την καρτέλα με τα στοιχεία αναζήτησης του δεύτερου φακέλου.

Οι μαθητές του Γ2 καλούνται να μαντέψουν σε ποιον αντιστοιχούν οι χειροτεχνίες. Δεν τις αναγνωρίζουν και τις τοποθετούμε στα περιγράμματα χωρίς να αποκαλυφθούν τα παιδιά.

Δεύτερη ομάδα αναζητά με την καρτέλα το δεύτερο φάκελο και όταν τον ανακαλύπτει ταυτοποιώντας τα στοιχεία βρίσκουν τέσσερις ζωγραφίες και την καρτέλα για τον τρίτο φάκελο.

Στο πέμπτο φάκελο τα παιδιά έχουν αναγνωρίσει τους συμμαθητές τους και δεν χρειάστηκε να φτάσουμε στον τελευταίο που υπήρχαν τα πιστοποιητικά τους. (γλώσσα, μαθηματικά, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες, μεταγνωστικές δεξιότητες).

Στο δικαίωμα για μια ειρηνική ζωή χωρίς βία : τα παιδιά ανακαλούν εικόνες από τη γιορτή της 25^{ης} Μαρτίου, εικόνες από παραμύθια, βιβλία καταστάσεις της καθημερινότητας και οδηγούμαστε στη διαπίστωση ότι η βία και ο πόλεμος είναι κάτι που δεν το χρειαζόμαστε στη ζωή μας. Σε μισό Α4 ζωγραφίζουν το δικαίωμα της ζωής χωρίς βία και πόλεμο. (γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες)

Στο δικαίωμα συμμετοχής σε αθλητικές ομάδες ή άλλες κοινωνικές ομάδες: τα παιδιά αναφέρουν τις εμπειρίες τους. Στο ερώτημα πώς θα αισθάνονταν εάν κάποιος τους απέκλειε από το δικαίωμά τους να συμμετέχουν σε μια ομάδα ή πώς αισθάνονται οι άλλοι όταν εμείς τους αποκλείουμε παίζουμε ένα παιχνίδι.

Μια ομάδα νηπίων κρατιούνται σε κλειστό κύκλο από τους ώμους έχουν ορίσει κοινά χαρακτηριστικά (ψηλοί, αθλητές, χαρούμενοι) και ένα παιδί που δεν είναι μέλος της ομάδας θέλει να μπει στην ομάδα προσπαθώντας να τους πείσει να το δεχθούν. Η ομάδα αντιστέκεται και το παιδί μη μπορώντας να επιχειρηματολογήσει σκύβει και εισβάλλει στο κέντρο της ομάδας. Όταν συζητάμε τα συναισθήματα της ομάδας τα νήπια που ήταν αγκαλιασμένα δήλωσαν ότι ένιωθαν πολύ όμορφα. Το νήπιο που προσπαθούσε να μπει στην ομάδα δήλωσε ότι ένιωθε πολύ άσχημα που ήταν απέξω και

προσπαθούσε να μπει χωρίς να τα καταφέρνει. Αφού έπαιξαν τρία παιδιά και όλα δήλωσαν παρόμοια συναισθήματα τα νήπια δήλωσαν ότι κανείς δεν ήθελε να μπει στη θέση αυτού του παιδιού. (γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες)

Στο δικαίωμα στο παιχνίδι : τα νήπια εκφράζουν την ατελείωτη ανάγκη τους για παιχνίδι μιλούν για το αγαπημένο τους παιχνίδι, ατομικό ή ομαδικό. Καλούμε στο Νηπιαγωγείο την κ. Κύρδη η οποία μιλά και δείχνει στα νήπια παιχνίδια κατασκευασμένα από παιδιά που ζουν σε διάφορα μέρη του κόσμου. Τα νήπια ενθουσιάζονται και δηλώνουν ότι <<είναι πιο ωραία από τα δικά μας >>και <<ότι θα ήθελαν να τα κρατήσουμε να παίζουμε>>. Στη συνέχεια σε μισό Α4 ζωγραφίζουν το δικαίωμα στο παιχνίδι. (γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες)

Όλες τις μισές σελίδες Α4 που ζωγράρισαν τα νήπια τις δένουμε σε βιβλίο και έχει το καθένα το βιβλίο των δικαιωμάτων του παιδιού. Ακολουθως φιλοτεχνούν και ένα εξώφυλλο για το βιβλίο τους.(τέχνες)

Κάθε παιδί σε ατομικό χαρτόνι Α4 ,έχει τον πλανήτη γη και γύρω του τα παιδιά της γης ,πιασμένα από το χέρι. Ζητάμε από τα νήπια να ζωγραφίσουν όποια από τα δικαιώματα θεωρούν πιο σημαντικά για τη ζωή των παιδιών. Η ποικιλία στις απαντήσεις και οι σκέψεις των παιδιών μας εντυπωσιάζουν. Στη συνέχεια παρουσιάζουν στην ολομέλεια τις δημιουργίες τους και επιχειρηματολογούν για την επιλογή τους. Τα έργα τους αναρτώνται στην τάξη όλα μαζί.(γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες, μεταγνωστικές δεξιότητες).

Με τα νήπια σε διάφορες στιγμές της ημέρας, σε ολομέλεια και συχνά την ώρα της χαλάρωσης παίζουμε το παιχνίδι << δικαίωμα ή θέλω;>>. Μικρές ιστορίες με πρωταγωνιστές παιδιά που χρειάζονται στη ζωή τους διάφορα πράγματα απαραίτητα ή μη, καταλήγουν στο ερώτημα εάν το παιδί έχει δικαίωμα να ζητά το συγκεκριμένο πράγμα ή εάν είναι ένα ακόμη <<θέλω>>. Τα νήπια ακόμη και όταν δυσκολεύονται να αιτιολογήσουν την απάντησή τους ,δισαισθητικά καταλαβαίνουν τη διαφορά στις ιστορίες τότε κάποια πράγματα είναι απαραίτητα και τα ίδια ακριβώς σε αφθονία είναι καταναλωτισμός ,ένα τεράστιο <<θέλω>>. (γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, μεταγνωστικές δεξιότητες).

Όταν θεωρούμε ότι έχουμε κατανοήσει δικαιώματά μας καλούμε τους μαθητές της Ε1 τάξης του Δημοτικού Σχολείου και αφού τους ξεναγήσουμε στην αίθουσα εκδηλώσεων όπου έχουμε αναρτήσει τις έως τώρα εργασίες μας, σχηματίζουμε μικρές ομάδες, στις οποίες συμμετέχουν από κοινού, νήπια και μαθητές της Ε τάξης. (κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες)

Τα νήπια σε ομάδες ανάλογα με το δικαίωμα που ενδιαφέρει το κάθε παιδί επιλέγουν με υλικά ευτελή που έχουμε στο Νηπιαγωγείο να φιλοτεχνήσουμε τα δικαιώματα των παιδιών. Μαθαίνουμε ότι αυτή η μορφή τέχνης λέγεται arte povera και σημαίνει φτωχή τέχνη. Οι ομάδες των νηπίων αποτελούνται από 4-7 νήπια τα οποία επιλέγουν με ποιο δικαίωμα θέλουν να ασχοληθούν,

επιλέγουν τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν, και μπορούν να εργαστούν στις ελεύθερες δραστηριότητες, την ώρα της χαλάρωσης, μία ομάδα κάθε φορά. Τα ομαδικά έργα μας θα εκτεθούν σε έκθεση έργων των μαθητών και καλλιτεχνών arte romana.(τέχνες, δημιουργικότητα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες)

Τα νήπια ζωγραφίζουν ελεύθερα στο καβαλέτο όποιο από τα δικαιώματα των παιδιών τα εκφράζει περισσότερο.(τέχνες)

Δίνουμε φύλλα εργασιών στα νήπια σχετικά με τα δικαιώματά τους.(γλώσσα, μαθηματικά)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΦΑΣΗΣ

1) Τι κάναμε

Βλέπουμε σε διαφάνειες όλες τις δραστηριότητές μας και τις σχολιάζουμε εκφράζοντας τα συναισθήματά μας

2) Τι μάθαμε

Μάθαμε τα δικαιώματα που έχουν όλα τα παιδιά που ζουν στη γη και τα ξεχωρίσαμε από τις επιθυμίες μας. Επίσης μάθαμε τα δικαιώματα των άλλων παιδιών και τα σεβόμαστε.

3) Τι αισθανθήκαμε

Άσχημα πολλές φορές γιατί πολλά παιδιά δεν έχουν αυτά που χρειάζονται και ζουν με πολλές δυσκολίες.

B ΦΑΣΗ : ΠΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΠΟΛΑΜΒΑΝΩ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΠΟΥ ΖΩ

Απολαμβάνουμε όλα τα παιδιά στην πόλη που ζούμε τα δικαιώματά μας; Συζητάμε με τα νήπια εάν πιστεύουν ότι απολαμβάνουν τα παιδιά στην Ελλάδα τα δικαιώματά τους αναφέροντάς τα ξανά ένα – ένα. Τα περισσότερα πιστεύουν ότι απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα που έχουν. Τι γίνεται όμως με τα υπόλοιπα παιδάκια; Αποφασίζουμε να βγούμε έξω από το σχολείο να πάμε μέχρι την κοντινότερη παιδική χαρά και να ρωτήσουμε εάν βρούμε παιδάκια ή ενήλικες για τα δικαιώματά τους .(γλώσσα)

Μελέτη Πεδίου

Αφού έγιναν οι απαραίτητες διαδικασίες(άδεια εξόδου, έγγραφη άδεια από τους δύο γονείς και σύμφωνη γνώμη του συλλόγου διδασκόντων) με ομάδα οκτώ νηπίων ορίσαμε να βγούμε για μελέτη πεδίου Παίρνουμε μαζί μας τα παγουράκια με το νερό, φωτογραφική μηχανή, τα ερωτηματολόγια μας και ξεκινάμε.

Επισκεπτόμαστε την παιδικά χαρά της γειτονιάς μας, η οποία βρίσκεται πολύ κοντά στο οδοντιατρείο και το φαρμακείο που είχαν επισκεφθεί οι δύο ομάδες μας που βγήκαν για μελέτη στο άλλο ΑΥ Πρόγραμμα πριν δύο περίπου μήνες.

Τα νήπια στη διαδρομή παρατηρούν τους δρόμους (έναν κάθετο και έναν οριζόντιο) και τους καταγράφουμε ώστε να τους χαρτογραφήσουμε σωστά όταν επιστρέψουμε στο Νηπιαγωγείο.

Τα παιδιά παίζουν για δέκα περίπου λεπτά στην παιδική χαρά και στη συνέχεια το πρώτο νήπιο συμπληρώνει το ερωτηματολόγιό του με τις απαντήσεις ενός παππού που βρισκόταν εκεί για περίπατο. Τα παιδιά μέχρι την επιστροφή στο Νηπιαγωγείο έχουν συμπληρώσει τα ερωτηματολόγια τους. Τα ερωτηματολόγια αφορούν τα δικαιώματα των παιδιών και το παιχνίδι ένα από αυτά. Χρησιμοποιήθηκε δε ως εργαλείο και για τα δύο προγράμματα το ΠΘ<< Δικαιώματα του παιδιού – Φιλαναγνωσία >> και ΠΕ <<Η αυλή μας αλλάζει. Ώρα να παίξουμε>>

Όταν επιστρέφουμε στην τάξη διαβάζουμε στους συμμαθητές των παιδιών τις απαντήσεις και διαπιστώνουμε ότι οι περισσότεροι μεγάλοι άνθρωποι που απάντησαν στις ερωτήσεις δεν είχαν τη διασκέδαση και την ξεκούραση που επιθυμούσαν λόγω έλλειψης χρημάτων ενώ δύο δεν πήγαν και στο σχολείο γιατί έπρεπε να δουλεύουν και να βοηθούν την οικογένεια. Επίσης μας είπαν ότι τα παλιά χρόνια τα παιδιά έπαιζαν σε γειτονιές και σε αλάνες και οι γονείς τους δεν ανησυχούσαν. Δεν είχαν παιχνίδια όπως τα παιδιά σήμερα και ούτε παιδικές χαρές και παιχνίδια αυλής στα σχολεία.

Όλοι οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι σήμερα τα παιδιά απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματά τους.

Στη συνέχεια τα νήπια που βγήκαν ζωγραφίζουν την παιδική χαρά και στο χάρτη της γειτονιάς- που έχουν ήδη φτιάξει οι συμμαθητές τους στο άλλο πρόγραμμα ΑΥ που είναι ανοιχτό επίσης- προσθέτουν και το χάρτη της

παιδικής χαράς.(γλώσσα, μαθηματικά, μελέτη περιβάλλοντος, τέχνες, μεταγλωσσικές δεξιότητες)

Με τα νήπια συζητάμε τι γίνεται όταν ένα παιδί δεν έχει οικογένεια ή είναι πρόσφυγας και βρεθεί χωρίς την οικογένειά του στην Ελλάδα.

Τα παιδιά δίνουν διάφορες απαντήσεις σχετικές με το θέμα και έχουμε την ευκαιρία να μιλήσουμε για το Χαμόγελο του Παιδιού και τα παιδικά χωριά SOS. Ύστερα κολλάμε σε χαρτόνι εργασίας τις δύο οργανώσεις (γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες)

Με τα νήπια συζητάμε την περίπτωση που ένα παιδί και η οικογένειά του χρειάζονται γιατρούς και φάρμακα και δεν έχουν χρήματα. Πού μπορούν να ζητήσουν βοήθεια; Αναφερόμαστε στους Γιατρούς του Κόσμου, τους Γιατρούς χωρίς Σύνορα και τους γιατρούς και οδοντίατρος του Δήμου που είχαμε δει τη δράση τους στο πρόγραμμα ΑΥ<<Δοντάκια γερά και αστραφερά>>, και ξαναβλέπουμε το χαρτόνι εργασίας που είχαμε κατασκευάσει για το άλλο μας πρόγραμμα (γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες)

Συζητάμε με τα παιδιά για το θεσμό του Συνήγορου του Πολίτη που ήδη έχουμε χρησιμοποιήσει ένα από τα αντίτυπα των βιβλίων που μας έστειλε κόβοντας τις εικόνες και κολλώντας τις σε χαρτόνι στην πρώτη φάση του προγράμματος. Εξηγούμε στα παιδιά τι ακριβώς κάνει αυτός ο θεσμός και πως προστατεύει τα δικαιώματα των παιδιών. Επίσης προτρέπουμε τα παιδιά εάν καταλάβουν κάποιο παιδάκι να είναι μόνο του ή να έχει σοβαρά προβλήματα να το αναφέρουν στους γονείς ή στους δασκάλους για να μπορέσουν να το βοηθήσουν. Επίσης βλέπουμε και το βιντεάκι που προτείνεται από το συνήγορο του πολίτη <<Σηκώστε το χέρι σας κατά της σωματικής τιμωρίας>> το οποίο αρέσει πολύ στα παιδιά και τους θυμίζει το βιβλίο <<Τα χέρια δεν είναι για να δέρνουν>>(γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΦΑΣΗΣ

Τι κάναμε: Βλέπουμε σε διαφάνειες όλες τις δραστηριότητες και τις σχολιάζουμε

Τι μάθαμε: Ότι στην πόλη που ζούμε υπάρχουν οργανώσεις ανθρώπων που υπερασπίζονται τα δικαιώματα των παιδιών και ότι τα παιδιά τώρα μάλλον απολαμβάνουν περισσότερα δικαιώματα από τα παλιά χρόνια.

Τι αισθανθήκαμε: Πολύ όμορφα για τη στάση και τις καταγραφές μας στη μελέτη πεδίου, λύπη γιατί ακόμη υπάρχουν παιδιά που χρειάζονται τη βοήθεια των άλλων .

Γ ΦΑΣΗ : ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΟΙ ΣΥΝΟΜΙΛΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ (απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους τα παιδιά του κόσμου;)

Με τα νήπια σε ολομέλεια βλέπουμε το υλικό που μας έστειλε η UNICEF από το πρόγραμμα <<Σχολεία Υπερασπιστές των παιδιών>> το οποίο εντυπωσιάζει τα παιδιά χωρίς να τα εκπλήσσει γιατί έχουμε αναφερθεί αρκετές φορές στη ζωή των παιδιών σε άλλα μέρη της γης. Συζητάμε επομένως τι θα έπρεπε να αλλάξει στη ζωή των παιδιών όλου του κόσμου ,αναφερόμαστε στη Σύμβαση για τα δικαιώματα του Παιδιού, στον ΟΗΕ και στη UNICEF.(γλώσσα, μεταγνωστικές δεξιότητες)

Κολλάμε την αφίσα που μας έστειλε η UNICEF. Σε ένα χαρτόνι και τα νήπια γράφουν γύρω –γύρω τα δικαιώματα των παιδιών.(γλώσσα, κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες)

Εκπρόσωπος των γονέων μαζεύει χρήματα ύστερα από ομόφωνη απόφαση τους και τα στέλνουμε στη UNICEF μαζί με φωτογραφία των νηπίων που έχουν κατασκευάσει ένα ομαδικό κολάζ και τις σκέψεις τους. Υπολογίζουμε ότι με τα χρήματα που έχουμε μαζέψει οκτώ παιδάκια σε όλο τον κόσμο θα μπορέσουν να κάνουν εμβόλια και να μην αρρωσταίνουν εύκολα.(κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, γλώσσα, τέχνες)

Τα νήπια συμμετέχουν επίσης στο διαγωνισμό της UNICEF << Τα παιδιά γράφουν και ζωγραφίζουν τα δικαιώματά τους>> και κατασκευάζουν μια ομαδική αφίσα που ζωγραφίζουν κολλούν παιδιά από όλα τα μέρη του κόσμου να βρίσκονται μαζί διαφορετικές κατοικίες κοντά τη μια στην άλλη, και πολλά παιχνίδια που τα μοιράζονται όλα τα παιδιά.(κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες, γλώσσα, τέχνες)

Για τις προαναφερθείσες συμμετοχές τους παίρνουν βραβεία συμμετοχής από τη UNICEF και χαίρονται πολύ.

Με τα νήπια σε ολομέλεια βλέπουμε το υλικό <<Η εκπαίδευση στο στόχο ξανά>> που μας έστειλε η actionaid και τους αρέσουν οι ιστορίες των τεσσάρων πρωταγωνιστών- παιδιών που αγωνίζονται να γίνει καλύτερη η ζωή τους. (κοινωνικο- συναισθηματικές δεξιότητες, γλώσσα)

Έχοντας τα νήπια σε ολομέλεια τους δείχνουμε γράμματα που μας έχουν στείλει παιδιά από τέσσερα διαφορετικά μέρη του κόσμου από πρόγραμμα <<υιοθεσίας>> της actionaid .Τα νήπια επιλέγουν από ένα γράμμα και αφού το περιεργαστούν , το παρουσιάζουν στην ομάδα κάνοντας υποθέσεις για το περιεχόμενό του ,τι μπορεί να μας γράφει το παιδί συσχετίζοντας και τις ζωγραφιές του. Αφού παρουσιάσουν όλα τα νήπια που επιθυμούν τα γράμματα τα τοποθετούμε σε ένα ταμπλό στην αίθουσα τελετών του Νηπιαγωγείου.(γλώσσα, μαθηματικά, κοινωνικο- συναισθηματικές δεξιότητες, μεταγνωστικές δεξιότητες, μελέτη περιβάλλοντος)

Με τα νήπια σε ολομέλεια βλέπουμε καρτέλες που μας έστειλε η actionaid με δάσκαλους από διάφορα μέρη του κόσμου μαζί με τους μαθητές και το σχολείο τους. Τα νήπια συγκρίνουν τα σχολεία αυτών των παιδιών με τα δικά μας και κάνουν ανάλογα σχόλια. Τοποθετούμε τις φωτογραφίες των παιδιών και των δασκάλων τους κοντά στα γράμματα στην αίθουσα τελετών αφού βάλουμε και τη δική μας φωτογραφία ανάμεσά τους με τις δασκάλες μας. (γλώσσα, μαθηματικά, κοινωνικο- συναισθηματικές δεξιότητες, μεταγνωστικές δεξιότητες, μελέτη περιβάλλοντος)

Συμμετέχουμε στην actionaid στέλνοντας τη λέξη που συμπληρώνει το νόημα στη φράση <<θέλω να πηγαίνω στο σχολείο για να.....

Τα νήπια προτείνουν έξι φράσεις και μετά από ψηφοφορία επιλέγεται όχι λέξη αλλά φράση <<για να αγαπάω τους άλλους τον εαυτό μου και να κάνω φίλους>>

Για τη συμμετοχή τους τα νήπια παίρνουν από την actionaid βραβείο συμμετοχής. (γλώσσα, κοινωνικο- συναισθηματικές δεξιότητες, μεταγνωστικές δεξιότητες, μελέτη περιβάλλοντος).

Με τα νήπια σε ολομέλεια βλέπουμε αφίσες που πήραμε από την Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες. Τα παιδιά γνωρίζουν ήδη τι είναι οι πρόσφυγες από τις ειδήσεις που συζητούνται στο σπίτι τους και από μια σφραγίδα που ήρθε στην τάξη και στην κουβέντα που προκλήθηκε ήθελαν να μάθουν όλες τις λεπτομέρειες για το παιχνίδι <<Περάσματα>>. Σε αδρές γραμμές όπως και την πρώτη φορά επαναλαμβάνουμε στα παιδιά μια σειρά δυσκολιών που ζουν αυτοί οι άνθρωποι όταν φεύγουν κυνηγημένοι από τη χώρα τους γιατί φοβούνται να ζήσουν εκεί.

Βλέπουμε τις αφίσες που μας έδωσαν από την Ύπατη Αρμοστεία για τους πρόσφυγες και ζητάμε από τα παιδιά να περιγράψουν τι βλέπουν στις αφίσες πώς τους φαίνονται τα παιδιά αυτά και τι συναισθήματα τους δημιουργούν. Τέλος τα ρωτάμε αν θα ήθελε κανείς μας να βρίσκεται στη θέση τους και η απάντηση είναι σαφώς αρνητική. (γλώσσα, κοινωνικο- συναισθηματικές δεξιότητες, μεταγνωστικές δεξιότητες, μελέτη περιβάλλοντος).

Με τα νήπια σε ολομέλεια βλέπουμε καρτέλες που μας έδωσε η Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρόσφυγες με υπαινικτικές εικόνες αντικειμένων και παιδιών που παραπέμπουν σε ξεριζωμό από τη χώρα τους. Αφού τα νήπια τις παρατηρήσουν τους ζητάμε να μας πουν σκέψεις και συναισθήματα για κάθε μια καρτέλα τις οποίες και καταγράφουμε. (γλώσσα, κοινωνικο- συναισθηματικές δεξιότητες, μεταγνωστικές δεξιότητες, μελέτη περιβάλλοντος)

Τα νήπια επίσης συμμετέχουν στο διαγωνισμό <<Η ιστορία του Αζιζ .<<Αν ήσουν εσύ στη θέση του>> με ομαδική ζωγραφιά.(κοινωνικο- συναισθηματικές δεξιότητες, τέχνες).

Πάνω σε ένα χαρτόνι εργασίας κολλάμε εικόνες με τις παγκόσμιες οργανώσεις που ασχολούνται και βοηθούν τα παιδιά που χρειάζονται υποστήριξη και που δεν απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους.(τέχνες)

Δανειζόμαστε τη μουσειοβαλίτσα του Μουσείου Ελληνικής Παιδικής Τέχνης και βλέπουμε με τα παιδιά ξανά τους πίνακες που έχουμε δει στο μουσείο και φιλοτεχνήθηκαν από παιδιά αλλά και άλλους ενηλίκων ζωγράφων. Τα νήπια παίρνουν καρτέλες που απεικονίζουν όλες τις οργανώσεις που έχουν ως τώρα έρθει σε επαφή φορώντας το σύμβολό τους στο λαιμό και κρατώντας το και στο χέρι γίνεται ο <<εκπρόσωπος της οργάνωσης>>. Μας παρουσιάζει τον εαυτό του και τι δουλειά προσφέρει στην οργάνωση. Στη συνέχεια παίζουν παιχνίδι μοιράζοντας ρόλους (πχ ο εκπρόσωπος του Χαμόγελου του Παιδιού συζητά με μια κυρία που συνοδεύει ένα παιδάκι και τον ρωτά πληροφορίες πού και πώς το βρήκε, το περιθάλπει, προσπαθεί να καταλάβει εάν χάθηκε κλπ. (γλώσσα, κοινωνικο- συναισθηματικές δεξιότητες, μεταγνωστικές δεξιότητες, μελέτη περιβάλλοντος).

Προσκαλούμε τους μαθητές της Ε2 τάξης του Δημοτικού Σχολείου να κατέβουν στο Νηπιαγωγείο και αφού τους ξεναγήσουμε στην αίθουσα εκδηλώσεων που έχουμε εκθέσει έργα των νηπίων ατομικά, ομαδικά, χαρτόνια εργασίας και αφίσες αποφασίζουμε να δουλέψουμε από κοινού και να φτιάξουμε ένα παραμύθι με κεντρικό ήρωα ή ήρωες πρόσφυγες .

Οι μαθητές της Ε2 τάξης έχουν μιλήσει για τα δικαιώματα του παιδιού στο μάθημα της Κ.Π.Α. Αποφασίζουμε επειδή το σύνολο των παιδιών ανέρχεται σε 42 να χωριστούμε σε δύο ομάδες. Η μία να δουλέψει το παραμύθι μέσα στην τάξη με τη νηπιαγωγό και μια φοιτήτρια και η άλλη να δημιουργήσει ένα άλλο παραμύθι στο χώρο εκδηλώσεων με το δάσκαλο της Ε τάξης και μια φοιτήτρια.

Αποφασίζουμε ποιοι θα είναι οι πρωταγωνιστές (πόσα παιδιά) πού ζουν, από πόσα μέλη αποτελείται η οικογένειά τους, τι αλλάζει στη ζωή τους πως ανταπεξέρχονται στις δυσκολίες κλπ. Όταν υπάρχουν περισσότερες προτάσεις από τα παιδιά ψηφίζουμε ποια πρόταση θέλει η πλειοψηφία να καταγράψουμε. Τα νήπια συνεχίζουν το παραμύθι συμμετέχοντας ισότιμα στις ομάδες. Όταν τελειώνουμε την ιστορία το διαβάζουμε στα παιδιά ή μήπως κάποια πρόταση λείπει εκ παραδρομής. Το παραμύθι καταγράφεται μία παράγραφος σε κάθε σελίδα. Εικονογραφείται από τους μαθητές της Ε τάξης (μόνο το σκίτσο) και τα νήπια ζωγραφίζουν το σκίτσο. Το εξώφυλλο φιλοτεχνείται στο Νηπιαγωγείο και ο τίτλος του παραμυθιού επιλέγεται από τα νήπια με βάση τις προτάσεις που κάνουν(επιλέγεται ο τίτλος που υπερψηφίστηκε).

Καλούμε στο Νηπιαγωγείο τους μαθητές της ΣΤ2 και αφού τους ξεναγήσουμε στην αίθουσα εκδηλώσεων μοιραζόμαστε σε δύο ομάδες όπου η κάθε ομάδα θα φτιάξει ένα ημερολόγιο με βάση τα παραμύθια που δημιουργήσαμε με την Ε τάξη.

Η μία ομάδα θα δουλέψει στην αίθουσα με τη νηπιαγωγό και η άλλη στην αίθουσα εκδηλώσεων με τη δασκάλα της ΣΤ τάξης. Τα παιδιά χωρίζονται τυχαία μισά-μισά νήπια και μαθητές στην κάθε ομάδα. Αφού διαβάσουμε το παραμύθι αποφασίζουμε για κάθε σελίδα να γράψουμε μία σελίδα ημερολογίου. Επιλέγουμε ποιος ήρωας του παραμυθιού θα <<γράψει>> την καθημερινότητά του και διαβάζοντας κάθε σελίδα του παραμυθιού τα παιδιά υποθέτουν τι θα έγραφε ο πρωταγωνιστής στο πρώτο παραμύθι και η πρωταγωνίστρια στο δεύτερο με βάση τις δυσκολίες που βιώνει. Τα

ημερολόγια δένονται σε μορφή ημερολογίου και το εξώφυλλο το φιλοτεχνεί μαθήτρια της ΣΤ τάξης.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΦΑΣΗΣ

Τι κάναμε ; Βλέπουμε σε διαφάνεια όλες τις δραστηριότητες και τις συνεργασίες μας με τις οργανώσεις και τις σχολιάζουμε.

Τι μάθαμε; Ότι διάφορες οργανώσεις των οποίων τα σύμβολα και τη δράση γνωρίσαμε και με τις οποίες συνεργαστήκαμε και γίναμε αποδέκτης της αλληλογραφίας τους προσπαθούν να βοηθήσουν τα παιδιά σε όλο και περισσότερα μέρη της γης να μάθουν και να διεκδικήσουν τα δικαιώματα που πρέπει να απολαμβάνουν τα παιδιά.

Τι αισθανθήκαμε; Πολύ όμορφα γιατί πήραμε <<διπλώματα>> και <<βραβεία >> από τις συνεργασίες μας, και τα κάποια παιδιά από άλλες χώρες ξέρουν ότι τα παιδιά της Ελλάδας τα αγαπούν και τα έχουν φίλους.

Δ ΦΑΣΗ: ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ : ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

ΕΜΕΙΣ

Με τα νήπια σε ολομέλεια συζητάμε τι μπορεί να μην κάνουμε εμείς καλά και τα παιδιά δεν απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους. Τα νήπια θεωρούν ότι εμείς δεν κάνουμε κάτι άσχημο: <<θέλουμε να έχουν φαγητό και σχολεία, τα έχουμε φίλους, θέλουμε να ζουν καλά ,χαρίζουμε τα παιχνίδια τα ρούχα και όλα τα πράγματα που δε χρησιμοποιούμε>>. Ένα νήπιο αναρωτήθηκε <<εάν εμείς φταίμε που δε μπορέσαμε να σώσουμε περισσότερα παιδιά και οχτώ θα κάνουν εμβόλια μόνο;>> για να απαντήσει το σύνολο των υπόλοιπων παιδιών και η νηπιαγωγός ότι<< πολλά σχολεία όπως εμείς και πολλοί άνθρωποι θα βοηθήσουν να κάνουν εμβόλια όλο και περισσότερα παιδιά>>.

ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Δραστηριότητα :Γιατί τα παιδιά σε όλο τον κόσμο δεν απολαμβάνουν τα δικαιώματά τους; Ποιοι και με ποιο τρόπο φταίνε;

Για τον πόλεμο:

Οι πρώτες αυθόρμητες απαντήσεις ήταν (οι Τούρκοι, οι Γερμανοί, κλπ).Όταν το ερώτημα γίνεται <<εάν αύριο αποφασίσουμε εμείς να κάνουμε πόλεμο σε μια άλλη χώρα ποιος θα το έχει αποφασίσει;>> οι απαντήσεις είναι:

- Οι άνθρωποι που μένουν στη χώρα, οι άντρες (Θάνος)
- Ο Πρωθυπουργός, και ο αρχηγός της χώρας (Πηνελόπη)
- Οι στρατιώτες και ο στρατηγός. (Σάλι)
- Αν είναι Ινδιάνοι ο αρχηγός τους (Μάριος)

Για την έλλειψη τροφής:

- Δεν έχουν δουλειά οι γονείς. (Πηνελόπη)
- Οι τράπεζες δεν δίνουν χρήματα στον κόσμο. (Αλίκη)
- Ο πρωθυπουργός (Τζορτζνικόλας)

Για την έλλειψη πρόσβασης στην υγεία:

- Ο πρωθυπουργός (Θάνος)
- Τα νοσοκομεία γιατί έρχονται πολλοί άνθρωποι και δεν τους κάνουν καλά, οι γιατροί πάνε πάνω κάτω και δεν έχουν φάρμακα (Αλίκη)
- Οι γιατροί είναι κουρασμένοι και ο κόσμος φωνάζει στα νοσοκομεία (Ειρήνη)

Για την μη πρόσβαση στην εκπαίδευση

- Δεν τα έγραψαν οι γονείς τους στο σχολείο(Παρασκευή)
- Δεν έχουν λεφτά για να πάνε στο σχολείο (Αλεξία)
- Δεν έχει η μαμά τους να τους δώσει φαγητό για να πάνε στο σχολείο και αν πάνε θα μείνουν νηστικά(Σάλι)
- Πρέπει να δουλεύουν στα χωράφια και αλλού (Καλλιόπη)
- Ο αρχηγός στη χώρα τους δε σκέφτεται και δε φτιάχνει σχολεία (Χρήστος)

Για την έλλειψη διασκέδασης, ξεκούρασης και συμμετοχής σε κοινωνικά γεγονότα:

- Δεν αγοράζουν παιχνίδια οι γονείς στα παιδιά γιατί δεν έχουν λεφτά (Αγάπη)
- Μπορεί τα παιδιά να είναι άρρωστα και δε συμμετέχουν (Μελίνα)
- Γιατί είναι φτωχοί και βρίσκουν στους κάδους πράγματα (Βασίλης)
- Μπορούν να πάνε μόνο στον παιδικό σταθμό να παίζουν (Σάλι)
- Δεν έχουν χρήματα να κάνουν τίποτα (Χρήστος Ν)
- Οι γονείς έχουν πάρα πολύ δουλειά και δεν προλαβαίνουν να πάνε τα παιδιά πουθενά (Παρασκευή)
- Μπορεί να γίνεται πόλεμος και να μην υπάρχει τίποτα για να πάνε (Θάνος)

Παίζουμε το παιχνίδι << Παίρνω θέση>>

Τα νήπια χωρίζονται σε ομάδες οκτώ παιδιών. Η ομάδα πατάει πάνω σε μια γραμμή σχεδιασμένη στο έδαφος με χαρτοταινία. Το κάθε νήπιο

βρίσκεται πίσω από το άλλο και η οδηγία είναι <<Θα ακούσετε μια φράση. Θα τη σκεφτείτε για ένα λεπτό και όσοι συμφωνείτε θα περάσετε από την αριστερή πλευρά της γραμμής. Όσοι δε συμφωνείτε θα περάσετε από τη δεξιά πλευρά. Στη συνέχεια ένα - ένα παιδί θα μας αιτιολογεί γιατί συμφώνησε. Την ώρα που επιχειρηματολογεί εάν κάποιος από την άλλη πλευρά πειστεί από αυτά που ακούει μπορεί να αλλάξει θέση και να πάει από την αριστερή πλευρά. Στη συνέχεια επιχειρηματολογούν τα νήπια που διαφωνούν με την πρόταση και εάν κάποιος συμφωνήσει με τα επιχειρήματά τους μπορεί να αλλάξει πλευρά. >>. Οι προτάσεις – θέσεις είναι στερεότυπα και ο σκοπός είναι τα παιδιά αφού πάρουν θέση αυθόρμητα ,ακούγοντας τις σκέψεις των συμμαθητών τους να σκεφτούν και ίσως να αλλάξουν άποψη χωρίς ο εκπαιδευτικός να παρεμβαίνει υποδεικνύοντας με οποιοδήποτε τρόπο <<τη σωστή θέση>>. Φράσεις όπως <<τα κορίτσια είναι πιο όμορφα από τα αγόρια>>, <<τα σκουρόχρωμα παιδιά δεν είναι τα όσο έξυπνα όσο αυτά που έχουν λευκό δέρμα>>, κάνουν τα παιδιά να μοιράζονται και στις δύο πλευρές. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει ότι αλλάζουν άποψη χωρίς να επικαλεστούν γνώσεις από τις δραστηριότητες του προγράμματος δηλαδή πολιτικά ορθές απόψεις αλλά αυθεντικές απόψεις συμμαθητών τους. πχ στην πρώτη θέση<< τα κορίτσια είναι πιο όμορφα από τα αγόρια>> ενώ τα παιδιά χωρίστηκαν σε δύο ομάδες στην αρχή η σκέψη ενός νηπίου <<και τα αγόρια και τα κορίτσια είναι όμορφα γιατί και τα δύο φοράνε όμορφα ρούχα και τα δύο χτενίζουν τα μαλλιά τους και τα δύο χαμογελούν και είναι ευγενικά>> έκανε όλα τα παιδιά να αποδεχτούν αυτή τη σκέψη και να συνταχθούν στην ίδια πλευρά. Το ίδιο και στη δεύτερη πρόταση όπου η άποψη << όταν βλέπουμε ένα παιδί βλέπουμε μόνο το χρώμα του όχι τι έχει μέσα στο μυαλό του γι αυτό δεν ξέρουμε πιο είναι πιο έξυπνο>> και η σκέψη <<οι συμμαθήτριες μας Α και Σ δεν έχουν άσπρο δέρμα αλλά είναι πολύ έξυπνες>> έπεισαν όλη την ομάδα και μετακινήθηκε από την ίδια πλευρά.

ΔΡΑΣΗ : ΤΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥΣ

- Να δίνουμε φαγητό στα παιδάκια που πεινάνε (Λευτέρης)
- Να φροντίζουμε τα παιδάκια όταν έχουν ανάγκη(Ελένη)
- Να παίρνουμε τηλέφωνο στο Χαμόγελο του παιδιού όταν δούμε ή μάθουμε ότι κάποιο παιδί είναι μόνο του (Καλλιόπη)
- Να πάμε τα παιδιά με τους γονείς μας στο γιατρό όταν είναι άρρωστα (Μάριος)
- Όταν έρθουν στη χώρα μας και είναι μόνα τους να πάρουμε τηλέφωνο στο Χαμόγελο του Παιδιού να τους δώσουν σπίτι και φροντίδα .(Ειρήνη - Χρήστος Ν)
- Αν ένα παιδί χρειαστεί στο Νοσοκομείο αίμα να του δώσουμε

- Να μαζέψουμε χρήματα για τα παιδιά για να αγοράσουν ότι θέλουν (Αλίκη - Σάλι)
- Να τηλεφωνήσουμε και στο χωριό SOS αν δεν έχουν οικογένεια.(Πηνελόπη)
- Να τους δώσουμε τα παλιά μας παπούτσια που μας μίκρυναν και δε μπορούμε να τα φορέσουμε (Τζορτζνικόλας)
- Να τους δώσουμε τα παλιά μας ρούχα που μας μίκρυναν(Αντέλα)
- Να τα πάρουμε αγκαλιά να μην είναι λυπημένα (Αγάπη)
- Στείλαμε ένα μήνυμα στην action aid που θα πάει στον ΟΗΕ (Ειρήνη-Ελπίδα)
- Να τους στέλνουμε πιο πολλές ζωγραφιές και γράμματα (Παρασκευή)

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

- Συνήγορος του παιδιού
- 33 Δημοτικό Σχολείο
- UNICEF
- Action aid
- Ύπατη Αρμοστεία για τους πρόσφυγες
- Υπεύθυνοι Καινοτόμων Προγραμμάτων
- Δήμος Αθηναίων
- Οι γονείς των νηπίων

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η επιλογή του θέματος έγινε όταν τα νήπια έδειξαν συνεχόμενο και εστιασμένο ενδιαφέρον στα παιδιά Ρομά και σε ότι θεωρούσαν ότι χρειάζονται. Αυτή η διαπίστωση ήταν αρκετή για να προτείνουμε στα παιδιά την υλοποίηση προγράμματος με θέμα τα δικαιώματα ενώ ήδη είναι ανοιχτό πρόγραμμα ΑΥ με θέμα τα δόντια μας . εφόσον τα νήπια ήθελαν να υλοποιήσουμε και δεύτερο πρόγραμμα αποφασίσαμε χρησιμοποιήσουμε το ίδιο μεθοδολογικό εργαλείο τη Συστημική μέθοδο του Παρατηρητή σε τέσσερις φάσεις και γνωρίζοντας ότι τα δύο προγράμματα όπως και ένα τρίτο το οποίο σχεδιάζεται θα είναι ανοιχτά παράλληλα και θα υπάρχουν διάυλοι επικοινωνίας μεταξύ τους.

Η πρώτη φάση του προγράμματος πήρε περισσότερο χρόνο και δραστηριότητες διότι θεωρήσαμε πως πρέπει τα παιδιά να γνωρίζουν ποια είναι τα δικαιώματά τους , να είναι σε θέση να τα ξεχωρίσουν από τις επιθυμίες να γνωρίζουν ότι αφορούν όλα τα παιδιά άρα να κατανοήσουν την έννοια της διαφορετικότητας. Ένα μέρος λοιπόν των δραστηριοτήτων αφιερώθηκε στις έννοιες διαφορετικότητα και δικαίωμα-υποχρέωση κατά την υλοποίηση της πρώτης φάσης του προγράμματος. Έτσι η πρώτη φάση υποστηρίζεται από μεγαλύτερο μέρος δραστηριοτήτων.

Η ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

- Ήταν πολύ θετικά. Ήθελαν να παρουσιάσουν στην ολομέλεια οτιδήποτε σχετικό με το πρόγραμμα και να ακούσουν τα θετικά σχόλια των συμμαθητών τους.
- Χάρηκαν την επαφή με τα παιδιά του Δημοτικού σχολείου ζωγράφισαν μαζί τους τα δικαιώματά τους και στο σχεδιασμό των παραμυθιών παρόλη τη διαφορά ηλικίας όχι μόνο ακολουθούσαν αλλά πρόσθεταν φράσεις πηγαινόντας την πλοκή παρακάτω.
- Ήρθαν σε στενή επαφή με τα βιβλία μας επισκέφτηκε συγγραφέας στην τάξη, τους έδειξε πως γράφεται και τυπώνεται ένα βιβλίο, και άρχισαν να γράφουν τα δικά τους βιβλία με διάφορα θέματα. Απολογισμός:14 ομαδικά και ατομικά βιβλία με συγγραφείς μεμονωμένα νήπια και ζευγάρια
- Τους άρεσε η μελέτη πεδίου και ζητούσαν επανειλημμένα να σχεδιάζουμε ερωτηματολόγια για να βγούμε από το σχολείο ακόμη και παιδιά που είχαν βγει στο άλλο πρόγραμμα.
- Τους άρεσε να βγάζουν φωτογραφίες και να ετοιμάζουν ερωτήσεις για τους επισκέπτες μας στην τάξη.
- Ήρθαν σε επαφή και έμαθαν σύμβολα(Δήμος Αθηναίων, Γατροί του Κόσμου, unicef, action aid,Ύπατη Αρμοστεία για τους πρόσφυγες, Χαμόγελο του Παιδιού, χωριό ΣΟΣ).
- Ήρθαν σε επαφή με το χάρτη της Ελλάδας και τον παγκόσμιο χάρτη που τον χρησιμοποίησαν πολύ και στο πρόγραμμα ΑΥ.

- Έμαθαν τα δικαιώματα των παιδιών και όχι μόνο τα βασικότερα και κατανόησαν ότι το δικαίωμα ενός παιδιού είναι υποχρέωση για το άλλο.
- Ήρθαν σε επαφή με τη μορφή τέχνης arte rovera και δημιούργησαν ομαδικά έργα με αυτή τη φιλοσοφία.
- Το σημαντικότερο όλων είναι ότι στην επιχειρηματολογία τους δεν χρησιμοποιούσαν φράσεις και λέξεις που αναφέρονταν στη σύμβαση αλλά σκέψεις δικές τους διαπνεόμενες από θετικό αυθεντικό συναίσθημα
- . Επίσης στο τέλος του χρόνου οκτώ παιδιά παρουσίασαν το πρόγραμμα επεξηγώντας στους θεατές της καλοκαιρινής γιορτής τις δραστηριότητες μέσα από τις διαφάνειες.

Η ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

Οι γονείς από την αρχή του προγράμματος ήταν υποστηρικτικοί όπως και σε όλες τις φάσεις έως την ολοκλήρωση του

- Αποφάσισαν να συνεργαστούν σε ότι τους ζητηθεί
- Αποφάσισαν να συγκεντρώσουν χρήματα για τη unicef
- μας συνόδευσαν στη μελέτη πεδίου
- μας βοήθησαν στο στήσιμο των γιορτών για την παρουσίαση των προγραμμάτων

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Στο πρόγραμμα κλήθηκαν να συμμετέχουν τρία τμήματα του γειτονικού Δημοτικού Σχολείου (33^ο) οι Γ2 Ε1 ΚΑΙ ΣΤ2. Γενικά από όλα τα παιδιά καταγράφηκε σαν πολύ θετική εμπειρία με τα μεγαλύτερα να δηλώνουν ότι θέλουν να συνεργαστούμε ξανά και τα μικρότερα να ζητούν να έρθουν όλες οι τάξεις του Δημοτικού.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Συνεργαστήκαμε με τη UNICEF, την ACTION AID και την Ύπατη Αρμοστεία για τους πρόσφυγες οι οποίες μας έστειλαν υλικό με το ταχυδρομείο, εμείς τους στείλαμε τις συμμετοχές των παιδιών και μας απάντησαν με τα

αντίστοιχα <<διπλώματα>>. Τα νήπια χάρηκαν πολύ που ήταν αποδέκτες αυτής της αλληλογραφίας. Ο Συνήγορος του παιδιού μας έστειλε επίσης υλικό όμως δε μπόρεσε να μας επισκεφθεί γιατί απευθύνονται περισσότερο στους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου και όχι στα νήπια(παρά μόνο όταν έχουν χρόνο) όπως μας πληροφόρησαν. Το Χαμόγελο του Παιδιού επίσης δεν μας έστειλε κάποιο συνεργάτη όπως ζητήσαμε αν και τα νήπια ήθελαν πολύ να μας μεταφέρουν τις εμπειρίες τους οι συνεργάτες του Χαμόγελου. Επίσης το δίκτυο για τα δικαιώματα του παιδιού παρά τις επανειλημμένες κλήσεις μας δε μπόρεσε να στείλει αντιπρόσωπο στο σχολείο. Τέλος η μουσειοβαλίτσα από το Μουσείο Παιδικής Τέχνης ήρθε στο τέλος Μαΐου στο σχολείο με αποτέλεσμα α μην έχουμε πολύ χρόνο να παίξουμε με τις κάρτες που άρεσαν πολύ στα νήπια.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤ/ΜΙΑ ΕΚΠ/ΣΗ

Ζητήθηκε η βοήθεια των Υπεύθυνων των Προγραμμάτων και μας παρασχέθηκε η συνδρομή τους τόσο στην αλλαγή της μεθόδου υλοποίησης του Προγράμματος ,στη διάρθρωση και την εξελικτική πορεία των τεσσάρων φάσεων (στις οποίες ενσωματώθηκαν δραστηριότητες εκτός σχεδιασμού που αναδύθηκαν από τα παιδιά) όσο και στη προώθηση των αιτημάτων προς τη Δ/ση Σπουδών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.<<Βασικά κείμενα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Η διακήρυξη της Τιφλίδας>> έκδοση ΠΕΕΚΠΕ, Αθήνα, 1999
- 2.<<Η Διακήρυξη της Θεσσαλονίκης>> (1997) Διεθνής Διάσκεψη, Περιβάλλον και Κοινωνία, Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για την Αειφορία Organization for the cultural capital of Europe (1999)
- 3.Δημοπούλου Μ, Μπαμπίλα Ε, Σχίζα Κ,<< Η Συστημική του Παρατηρητή στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση στα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, 4^ο Συνέδριο ΠΕΕΚΠΕ, Ναύπλιο 12-14/12/2008
- 4.<< Η συστημική σκέψη στην Περιβαλλοντική εκπαίδευση: Ένα το ζητούμενο δύο οι επιλογές>>, 2^ο Συνέδριο Σχολικών Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αθήνα, 15-17 /12/2006, ΥΠΕΠΘ – Παν/μιο Αιγαίου με συγχρηματοδότηση Ε.Ε
- 5.Περιβαλλοντικά Προγράμματα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση νομού Μεσσηνίας. Η εκπαίδευση στο δρόμο προς την αειφόρο ανάπτυξη. Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καλάματας, Καλαμάτα, 2009
- 6.Σχίζα, Κ, (2008):<< Συστημική σκέψη και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση>>. Ένα Διδακτικό Μοντέλο που οικοδομεί την κριτική σκέψη και τη σχέση με τον <<άλλον>>, Αθήνα, Εκδόσεις Χ. Δαρδανός.
- 7.<<Πως οργανώνουμε ένα εκπαιδευτικό πρότζεκτ συστημικά>>, Θέμα : Η Πόλη μας στον καιρό της κρίσης. Βιωματικό σεμινάριο, ΚΠΕ Δραπετσώνας, 2011
- 8.Φλογαίτη, Ε, (2006) Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την Αειφορία, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.